

Bojan Čičić, *barokna violina*

Pavao Mašić, *orgulje*

Giovanni Batista Fontana	Sonata seconda a violino solo
(Padova, cca 1630)
Georg Friederich Händel	Sonata za violinu i B.C. u A duru, HMV 361
<i>Andante</i>
<i>Allegro</i>
<i>Adagio</i>
<i>Allegro</i>
Ante Knešaurek	Pièce en mosaïque (2010)
Johann Sebastian Bach	Sonata za violinu i B.C. u e molu, BWV 1023
(<i>Allegro</i>)
<i>Adagio ma non tanto</i>
<i>Allemanda</i>
<i>Gigue</i>
Johann Sebastian Bach	Sonata za violinu i B.C. u G duru, BWV 1021
<i>Adagio</i>
<i>Vivace</i>
<i>Largo</i>
<i>Presto</i>

Nakon osvajanja brojnih nagrada na natjecanjima u Hrvatskoj i Italiji **Bojan Čičić** upisuje studij glazbe na Muzičkoj Akademiji u Zagrebu. Još za vrijeme studija polaže audiciju za naš najčuveniji ansambl *Zagrebački solisti* u kojem nakon stečene diplome nastavlja svoju umjetničku djelatnost.

U isto vrijeme razvija zanimanje za povijesno obaviješteno izvođenje rane glazbe na autentičnim glazbalima. U želji za usmjerenjem svojeg umjetničkog djelovanja na glazbu nastalu u razdoblju od 1600. do 1750. god. upisuje studij barokne violine na Nacionalnom

Konzervatoriju u Parizu i The Guildhall School of Music and Drama u Londonu.

Tijekom studija u Parizu osvaja nagradu na natjecanju za ranu glazbu u Schärdingu (Austrija), pod predsjedavanjem Tona Koopmana.

Nakon završenog studija u Londonu djeluje u brojnim europskim ansamblima - The Academy of Ancient Music, The Orchestra of the Age of Enlightenment, Amsterdam Baroque Orchestra. Godine 2007. na poziv Trevora Pinnocka postaje članom European Brandenburg Ensemblea, s kojima nastupa kao solist u najčuvenijim koncertnim dvoranama Europe, Južne Koreje i Malezije. Ansambl je dobio nagradu Gramophone Award za nosač zvuka Brandenburgski koncerti J. S. Bacha.

Od 2009. god. stalni je violinist nagrađivanog komornog ansambla za ranu glazbu Florilegium te se posvećuje ulozi koncertnog majstora ovog uglednog sastava.

Bojan svira na violini F. Ruggieria iz 1680. god. koja je poklon nizozemske fondacije Jumpstart Junior Foundation.

Hrvatski čembalist i orguljaš **Pavao Mašić** (Šibenik, 1980) diplomirao je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu više studija: čembalo u razredu Višnje Mažuran, orgulje u razredu Marija Penzara, te studij glazbenoteoretskih disciplina. S najvišim ocjenama završio je potom poslijediplomski solistički studij orgulja u razredu Kei Koito na Visokoj školi za glazbu u Lausanni, kao i poslijediplomski studij čembala i srodnih instrumenata s tipkama u razredu dr. Roberta Hilla i Michaela Behringera (*basso continuo*) pri Visokoj školi za glazbu u Freiburgu im Br. Posljednje tri godine kontinuirano radi s najistaknutijim čembalistima današnjice kao što su Pierre Hantaï i Skip Sempé, pod čijim se vodstvom posvećuje repertoaru skladbi J. S. Bacha i francuskih baroknih skladatelja. Bob

van Asperen, Ton Koopman, Laurence Cummings, Anđelko Klobučar, Daniel Roth, Luigi Ferdinando Tagliavini, Christoph Bossert te Katherine Bine Bryndorf tek su neki od renomiranih umjetnika pod čijim se vodstvom usavršavao u okviru mnogobrojnih međunarodnih majstorskih tečajeva posvećenih glazbi za čembalo i orgulje. Nositelj je prvih nagrada s međunarodnih natjecanja *Grand Prix Bach de Lausanne* (Švicarska, 2006.) i *Andrea Antico da Montona* (Hrvatska, 2006.), *Rektorove nagrade* za akademsku godinu 2004/2005, te Nagrade *Ivo Vuljević* za najuspješnijeg mladog glazbenika u 2006. g. prema izboru *Hrvatske glazbene mladeži*. Godine 2009. bio je laureat na međunarodnom natjecanju *1. Concurso internacional CAI – Jóvenes Intérpretes de Organo* održanom u Zaragoza (Španjolska), dok su osobito uspješnu 2010. godinu ovjenčale sve tri nagrade koje istaknutim umjetnicima dodjeljuju Varaždinske barokne večeri. Iako tek debitant na tom renomiranom hrvatskom festivalu, u okviru jubilarnih 40. Varaždinskih baroknih večeri primio je Pavao Mašić Nagradu *Ivan Lukačić* za koncert na čembalu s ansamblom *Symblema*, Nagradu *Jurica Murai*

za solistički orguljaški recital kao najbolju interpretaciju na 40. VBV, te Vjesnikovu nagradu *Kantor* za najbolju interpretaciju skladbi J. S. Bacha. Od 1999.g. glavni je orguljaš Crkve sv. Marka ev. u Zagrebu gdje surađuje s Oratorijskim zborom *Cantores Sancti Marci*, a od 2008.g. djeluje kao asistent prof. Višnje Mažuran na Muzičkoj akademiji u Zagrebu gdje predaje kolegije namijenjene izobrazbi studenata čembala. Kao solist i komorni glazbenik redovito koncertira na renomiranim glazbenim festivalima u Hrvatskoj i inozemstvu. Solistički je nastupao uz *Hrvatski barokni ansambl*, *Barokni ansambl La Risonanza*, *Orkestar Visoke škole za glazbu u Lausanni*, *Varaždinski komorni orkestar*, *Simfonijski puhački orkestar Hrvatske vojske* i *Zagrebačku filharmoniju* (uz koju je 2006. prouzveo *Carillon*, koncert za orgulje i orkestar Ante Knešaureka), a redovito surađuje i s raznim solistima i ansamblima. Trenutno je njegova umjetnička aktivnost usmjerena na orguljski opus J. S. Bacha, kojega zajedno s orguljašem Antom Knešaurom izvodi tijekom 17 koncerata na orguljama Bazilike Srca Isusova u Zagrebu. Oni su 2010. g. zajednički pokrenuli projekt integralne izvedbe, ujedno i prve sustavne i cjelovite izvedbe kompletnog Bachova orguljskog opusa u Hrvatskoj.

Na podugačkom popisu znamenitih ljudi kojima je rodno mjesto Brescia, grad na sjeveru Italije u pokrajini Lombardiji nalaze se matematičari Niccolò Fontana Tartaglia i Benedetto Castelli, oružar i osnivač tvrtke vatrenog oružja Bartolomeo Beretta, proslavljeni pijanist Arturo Benedetti Michalengeli, dobitnik Nobelove nagrade za medicinu Camillo Golgi i čak jedan papa - Papa Pavao VI.

U vrijeme rođenja baroknog skladatelja i violinista **Giovannija Batiste Fontane (oko 1571.-oko 1630.)** Brescia je bila najbogatiji grad regije čiji je uspon i ekspanziju prekinula okupacija francuskih trupa predvođenih Napoleonom.

Posebnost Brescie je i njena važna uloga u povijesti razvoja gudačkih instrumenata, s naglaskom na violinu. Arhivska građa svjedoči kako je, osim izvrsnih graditelja instrumenata, Brescia bila značajno edukativno središte za sve glazbenike gudače. Po završenom školovanju imali su pravo steći cijenjenu titulu Maestro delle viole.

O životu i stvaralaštvu samog Fontane malo je dokumentirane pisane građe. Utoliko je vrlo vrijedan izvor uvod iz 18 sonata, posthumno objavljenih u Veneciji 1641. godine pod naslovom „Sonate a 1.2.3. per violin, o cornetto, fagotto, chitarone, violoncino o simile altro instromento”. Zanimljiv i broj instrumentarij iz naslova pokazatelj je i afirmacije instrumentalne glazbe koja se upravo u epohi baroka izjednačava s vokalnom glazbom. Djela pod nazivom „sonate” pojavljivala su se u tri oblika - kao sonata za solo instrument bez pratnje, kao djelo za solo instrument uz pratnju bassa continua, najčešće čembala te za dva solo instrumenta uz basso continuo.

O životu **Georga Friedricha Händela (1685.-1759.)** zaista je puno podataka. Među njima su mnogobrojna svjedočanstva suvremenika koji su ga opisivali kao krupnog i naočitog čovjeka, ponešto naglog i netaktičnog u ponašanju i razgovoru,

ali nadasve dobronamjernog i duhovitog. Ovaj široko obrazovani kozmopolit bio je vlasnik respektabilne kolekcije umjetnina u kojoj se našao i jedan originalni Rembrandt. Godina 1710. bila je ključna u njegovoj karijeri i životu jer tada postaje dirigent na dvoru kneza izbornika Georga Ludwiga, kasnije kralja Georga I. Seli se u London gdje je predstavljanjem svojih opera polučio nezapamćen uspjeh, međutim u vremenu koje je uslijedilo naišli su i mnogobrojni problemi. Händel je bio predstavnik talijanske opere i za potrebe uprizorenja u London je dolazilo puno talijanskih muzičara i pjevača. Tako je došao u sukob s engleskom intelektualnom elitom koja je protestirala protiv stranog jezika u kazalištima, pjevača i opernih sadržaja koji nisu engleski. Za vratom je imao i protivnike iz kruga bliskog kralju, hirovite i razmažene primadone, mušičave i ponekad dekadentne kastrate te konkurente koji su željeli svoj dio zarade. Bila je to teška i iscrpljujuća borba koja ga je koštala zdravlja, ali se nije predavao. U više je navrata propadao i počinjao iznova. O njegovu snažnu i borbenu duhu svjedoči i to da je unatoč potpunoj sljepoći zadnjih sedam godina života i dalje stvarao i svirao.

U muzičkom smislu Händel je ujedinio glavne europske stilove. Čvrsti temelji u harmoniji i kontrapunktu naslijeđeni su iz luteranske crkvene muzike; ljepota i briljantnost melodijskih linija preuzeta je od talijanskih kompozitora a francuski je udjel uočljiv u posebnoj dostojanstvenosti u izražavanju kao i u uvertirama i plesovima koji slijede francuski model. Engleski utjecaj vezan je uz afirmaciju zbora, osobito u oratorijima gdje zbor postaje nositelj dramske radnje. Kao skladatelj izrastao je na tradiciji njemačke sakralne glazbe, ali Händel je volio kazalište, scenu i operu. Proveo je tako četiri godine u Italiji gdje se posvetio proučavanju talijanske opere. U Italiji je Il Sassone, kako su ga zvali, naišao na dobar prijam, čak i onda kada je na glazbenom sučeljavanju porazio Scarlattija u sviranju i improvizaciji na orguljama. Opađanjem interesa za operu, Händel se okreće pisanju oratorija, zbarske glazbe, instrumentalne glazbe i glazbe za orgulje. Njegov cjelokupan opus vrvi djelima iznimne ljepote a među najpoznatije se ubrajaju oratorij *Mesija*, tri niza koncerata za orgulje, *Glazba na vodi*, *Glazba za kraljevski vatromet* i *Concerti grossi*.

Ante Knešaurek (1978.) završio je studij orgulja na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi profesora Maria Penzara 2000. godine. Studirao je na Händel-Akademie u Karlsruheu u Njemačkoj u razredu profesora Ludgera Lohmanna i Daniela Rotha u Parizu. Dobitnik je Rektorove Nagrade Sveučilišta u Zagrebu za najbolji studentski rad izrađen na Muzičkoj akademiji akad. god. 1998./99. Godine 1999. na međunarodnom natjecanju iz improvizacije „Günther Ramin“ na Hochschule für Musik „Felix Mendelssohn – Bartholdy“ u Leipzigu osvaja nagradu „Günther Ramin“ za polifonu improvizaciju. U Hrvatskoj je studirao improvizaciju s akademikom Anđelkom Klobučarom i kompoziciju s profesorom Markom Ruždjakom u čijoj je klasi i diplomirao studij kompozicije i orkestracije 2005. godine. Djela su mu se izvodila u Zagrebu, Osijeku, Ljubljani, Puli, Beču, Berlinu, Freyungu, Detmoldu te Udinama. Glavni je orguljaš Bazilike Srca Isusova u Zagrebu te član žirija za orguljaška natjecanja u Hrvatskoj. Nastupa s ansamblima i solistima, redovito snima za HRT, a re-

zultat je CD s glazbom za orgulje Anđelka Klobučara, Fauréov Requiem u verziji za orgulje i zbor te CD sa zborskim skladbama i improvizacijama s akademskim zborom „Palma“. Magistrirao je 2003. u Zagrebu, a na majstorskom postdiplomskom studiju iz orgulja i improvizacije bio je u Detmoldu u klasi profesora Norberta Düchtela (2003.-2005.). Koncertirao je po svim domaćim eminentnim festivalima kao što su Varaždinske barokne večeri, Zagrebačke ljetne večeri, Dani EPTA-e u Dubrovniku, Požeške orguljaške večeri, Festival sv. Marka itd. Osim u Hrvatskoj, koncertira u Njemačkoj (Bach Festtage - Berlin, Max Reger Tage – Detmold), Austriji, Italiji (Itinerari organistici – Trst, Udine, Venecija) i Francuskoj. Dobitnik je nagrade „Darko Lukić“ za 2005. godinu kao najbolji mladi muzičar u Hrvatskoj. Predaje u zvanju docenta na Sveučilištu u Zagrebu i na Sveučilištu u Osijeku. Redovni je član HDS-a u Zagrebu.

Svatko tko je slušao, izvodio ili imao uvid u magičnu arhitekturu glazbe **Johanna Sebastiana Bacha (1685.-1750.)** složio bi se kako je najčudesniji skladatelj koji se ikada rodio. Slavu vrsnog orguljaša uživao je još za života. Značajniju prisutnost i utjecaj u novijoj povijesti glazbe bilježimo od 1829. godine kada je u Berlinu, pod ravnanjem F. Mendelssohna, izvedena Muka po Mateju. Liszt, Brahms, Mahler, Busoni, Rahmanjinov, Stravinski samo su neki od velikana koji su obrađivali njegove skladbe. Nije rijetkost niti da jazz glazbenici posegnu za Bachovim temama kao ishodištem za improvizaciju. Iako je skladao u duhu tradicije, njegova je glazba apsolutna i univerzalna.

Skladateljskoj zrelosti prethodio je period školovanja na prestižnoj školi u Lüneburgu. Vrijedno je učio glazbu, francuski, talijanski, teologiju, latinski, povijest i geografiju. Po završenom školovanju prihvatio je mjesto zborovođe u crkvi kneza Johanna Ernsta. Knez Ernst, i sam izvrstan glazbenik, često je s putovanja donosio djela suvremenika koja je zajedno s Bachom pomno proučavao. Sve ostalo Bachovo vrijeme bilo je ispunjeno mnogobrojnim obavezama. Za službovanja u crkvi sv. Tome u Leipzigu morao je poučavati pjevanje, violinu, orgulje, glazbenu teoriju i latinski; surađivati s nadređenima kako bi pribavio novac za projekte; skladati za vjenčanja, sprovode te sve veće ili manje crkvene prigode; svakodnevno pratiti bogoslužje u dvije gradske crkve; koordinirati sva dnevna i tjedna događanja te dirigitirati svim orkestralnim izvedbama. Čini se previše posla i za samca, a kamoli za čovjeka s tako brojnom obitelji.

Instrumenti onog vremena nisu davali istu zvučnu sliku kao današnji. Drugačija je bila artikulacija kao i estetski kriteriji. Sve spomenuto, kao i još puno toga izvođač mora imati na umu kada se sprema izvoditi Bachova djela. On mora ujediniti muzikološko stajalište koje stavlja naglasak na povijesno, analitičko koje naglašava teoretsko u glazbi, i svoje „izvođačko“, koje ga tjera da interpretaciju „sluti“ kroz osjećaj neopisiv riječima. Izabrati interpretirati Bachovu glazbu znači prihvatiti najljepši izazov vrijedan truda za svakog glazbenika.